

Després del referèndum: cap a una democràcia europea

L'aparició del número 10 de la revista **FRC** coincideix amb un moment de canvi i renovació a la Fundació Rafael Campalans. Un canvi, encara recent, que ha provocat que aquest nou número sigui, en certa manera, un número de transició, tot i que ja apunta, pels seus nous col·laboradors, una important renovació generacional del projecte de la Fundació i d'aquesta revista.

En aquesta línia de renovació en clau de futur, hem dedicat el bloc central d'aquest nou número a reflexionar sobre el que ha de ser el terreny fonamental de la lluita política en els propers anys: la construcció d'una democràcia a nivell europeu.

Els anys 2004 i 2005, segons els resultats dels referèndums previstos, poden passar a la història com uns anys d'impuls del projecte europeu, amb l'aprovació i ratificació d'una Constitució per a tots els europeus, o bé poden acabar sent recordats com uns anys en què va fracassar l'ambició constitucional i s'aturà *sine die* el procés de construcció europea.

En el cas espanyol aquests anys hauran suposat la pèrdua definitiva de l'euroentusiasme que havia caracteritzat l'opinió pública espanyola, tot i l'aclaparador resultat del referèndum constitucional. Els espanyols s'han vist obligats per primera vegada a posicionar-se, a prendre partit, sobre el desenvolupament de la Unió Europea, però molts han optat per no fer-ho, tot deixant que altres decidissin per ells. Els motius d'aquesta baixa participació a les consultes europees, i dels canvis polítics i institucionals que s'haurien d'impulsar per tal d'implicar els ciutadans i ciutadanes en el projecte europeu, centren la majoria d'articles que presentem.

D'aquestes reflexions sobre el propi referèndum (*Maria Badia*), el dèficit democràtic de la Unió (*Francesc Morata*), la garantia de nous drets per part de la Constitució (*Víctor Francos*), la recerca de noves formes de participació (*Martí Grau*), la necessitat d'avançar cap a un govern d'Europa (*Albert Aixalà*) i l'esperança en la consciència cívica com a revulsiu polític (*Meritxell Batet*), se'n desprèn, tanmateix, que sigui quin sigui el resultat dels referèndums a la resta de països de la Unió, el projecte europeu necessita d'una major implicació ciutadana i dels moviments polítics i socials per tal de seguir avançant.

En el bloc de miscel·lània, presentem un article de valoració del primer any de govern catalanista i d'esquerres (*J.J. López Burniol*), dos anàlisis electorals que ens permeten dibuixar els escenaris de futur al Regne Unit i als Estats Units (*Rocío Martínez-Sampere* i *Nicolás Checa*), un treball que relaciona els nivells d'ocupació i la productivitat laboral amb el sosteniment de l'Estat del Benestar (*Àngel Pes*) i, finalment, una reflexió sobre les tensions entre periodisme i veritat en temps de guerra (*Jaume Guillamet*).

Acabem el número amb un ressenya del darrer llibre de l'analista britànic Mark Leonard sobre la UE com a model de lideratge internacional (*Elizabeth Dalmau*), i amb l'habitual autopresentació d'un *think tank*, en aquest cas la Fabian Society, a càrrec d'*Adrian Harvey*.

